

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 01-04-2020 r.

Adam Bodnar

XI.812.3.2020.AKB

Pan
Marcin Krupa
Prezydent Miasta Katowice
ul. Młyńska 4
40-098 KATOWICE

Szanowny Panie Prezydencie!

W związku z wprowadzeniem stanu epidemii do mojego Biura napływają sygnały wskazujące na nieefektywność działań informacyjnych dotyczących rozprzestrzeniania się koronawirusa SARS-CoV-2 oraz możliwości uzyskania pomocy w przypadku zachorowania na COVID-19 przez osoby głuche i niedosłyszące. Do wiadomości zostało mi przesłane m.in. skierowane do Pana Prezydenta pismo Pani Katarzyny Szymury z 18 marca 2020 r. **w sprawie zapewnienia osobom z dysfunkcją słuchu dostępu do tłumacza języka migowego w przychodniach lekarskich na terenie Katowic.** W niniejszym piśmie wskazano, że podejmowane przez władze publiczne, w tym samorządowe, **działania mające na celu ochronę zdrowia w obliczu epidemii COVID-19 są co do zasady niedostępne dla osób głuchych i niesłyszących.** Wynika to przede wszystkim z faktu, że domyślnym kanałem komunikacji jest w tym przypadku kontakt telefoniczny.

Osoby głuche nie korzystają z telefonu – jedyną możliwością uzyskania potrzebnego wsparcia bez potrzeby angażowania osób trzecich jest w ich przypadku infolinia z wideoczatem z tłumaczem języka migowego. W tym nadzwyczajnie trudnym okresie organy władzy publicznej są obowiązane podjąć szczególne środki w celu zapewnienia bezpieczeństwa tym osobom, które ze względu na swoją niepełnosprawność nie są w stanie zasięgać informacji oraz uzyskiwać wsparcia w sposób równie efektywny co członkowie społeczeństwa bez niepełnosprawności.

Nie ulega wątpliwości, że wszystkie instytucje odpowiedzialne za udzielanie informacji i konsultacji powinny być dostępne. W mojej ocenie, jeżeli chodzi o osoby głuche i niedosłyszące, odsyłanie do infolinii, gdzie można się komunikować wyłącznie przez telefon, jest wykluczające wobec tych grup osób z niepełnosprawnościami i w konsekwencji może pozostawić je bez pomocy. W związku z tym rekomenduję **wdrożenie dodatkowej usługi tłumaczenia na odległość bądź komunikacji pisemnej**, co mimo trudnych warunków wydaje się możliwe i konieczne. Z dostępnych mi informacji wynika, że stosownego wsparcia w obsłudze osób głuchych przez jednostki ochrony zdrowia udzielają organizacje pozarządowe, w tym Polski Związek Głuchych.

Jako organ monitorujący wdrażanie postanowień Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 13 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2012 poz. 1169), w tym szczególnie trudnym czasie wielką wagę przykładam do zapewnienia jak najwyższego poziomu bezpieczeństwa osobom w szczególny sposób narażonym na wykluczenie, którymi niewątpliwie są osoby z niepełnosprawnościami. Ratyfikacja przez Polskę tej Konwencji potwierdziła prawo osób z niepełnosprawnościami do pełnego i równego korzystania ze wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz poszanowania ich przyrodzonej godności. W kontekście aktualnej sytuacji czuję się w obowiązku przypomnieć, że **artykuł 11 Konwencji obliguje Państwa-Strony do podejmowania wszelkich niezbędnych środków w celu zapewnienia ochrony i bezpieczeństwa osobom z niepełnosprawnościami w sytuacjach zagrożenia**. W artykule 25 Konwencji podkreślono z kolei **obowiązek wdrażania działań gwarantujących dostępność dla osób z niepełnosprawnościami usług opieki zdrowotnej bez dyskryminacji**. Co istotne, osoby z niepełnosprawnościami powinny mieć zapewniony dostęp do środków komunikacji, w tym technologii i systemów informacyjno-komunikacyjnych, powszechnie dostępnych lub powszechnie zapewnianych, zarówno na obszarach miejskich, jak i wiejskich, na zasadzie równości z innymi osobami. Środki podejmowane w tym celu przez państwo obejmują rozpoznanie i eliminację przeszkód i barier w zakresie dostępności informacji, komunikacji i innych usług, w tym usług elektronicznych i służb ratowniczych, co zostało wprost wskazane w artykule 9 ust. 1 lit. B Konwencji.

Biorąc powyższe pod uwagę, działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2018 r. poz. 2179, z późn. zm.), zwracam się do Pana Prezydenta z uprzejmą prośbą o podjęcie wszelkich niezbędnych działań w celu zagwarantowania osobom głuchym i słabosłyszącym realizacji ich praw, w tym prawa do ochrony zdrowia i informacji, na zasadzie równości z innymi osobami, w obliczu pandemii COVID-19. W szczególności proszę o pilne podjęcie działań mających na celu zapewnienie możliwości korzystania z usługi tłumacza języka migowego w kontaktach z przychodniami lekarskimi na terenie Katowic. Mając na względzie trudny

czas, który jako społeczeństwo powinniśmy przejść kierując się zasadą solidarności, bardzo proszę o potraktowanie sprawy jako pilnej.

Z poważaniem

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/